

Učebné osnovy ISCED 1

Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a literatúra

Ročník	0. ročník
Predmet v iŠkVP	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	6 + 1

Charakteristika predmetu

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností –rozprávania, písania, čítania a počúvania.

Hlavný cieľ predmetu

Reč, ako prostriedok vzájomnej ľudskej komunikácie, poznávania a myslenia je špecificky ľudská schopnosť. Môže sa vyvíjať len v prostredí poskytujúcom správny rečový vzor a príležitosť aktívnej rečovej komunikácie. Slovenský jazyk v nultom ročníku je zameraný na rozvíjanie komunikácie, jemnej a hrubej motoriky, detskej predstavivosti, tvorivosti, fantázie, orientácii na ploche. Osvojovanie si základných tvarov pri písaní, pestovanie vôľových vlastností.

Vo vzdelávacom procese v nultom ročníku je potrebné klásť dôraz najmä na:

- rozvíjanie reči, jazykových a komunikačných schopností,
- rozvíjanie jemnej motoriky a grafomotorických zručností,
- rozvíjanie poznávacích procesov,
- rozvíjanie sociálnej a emocionálnej zrelosti,
- rozvíjanie pracovných a sebaobslužných návykov,
- rozvíjanie matematického myslenia,
- rozvíjanie esteticko-pohybových schopností.

Ciele predmetu

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- utváranie pojmov ako základov k porozumeniu reči,
- osvojenie si poznatkov o predmetoch a javoch okolitého sveta,
- kategorizovanie pojmov,

- rozvíjanie jednoduchých myšlienkových operácií,
- podporovanie aktivity detí pri rečovej komunikácii,
- motivácia k práci v škole
- grafomotorické zručnosti,
- rozvoj jemnej a hrubej motoriky.

Ciele vyučovacieho predmetu

Kognitívne ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- poznávať jazyk vizuálnych médií,
- používať jazykové prostriedky a procesy vizuálnych médií,
- poznávať a vedieť pomenovať výraz umeleckých diel, svoj zážitok z nich.

Senzomotorické ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- rozvíjať tvorivosť,
- rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť, fantáziu,
- prejavovať nápaditosť a tvorivú seberealizáciu,
- formovať a rozvíjať zručnosti v oblasti.

Socioafektívne ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- formovať kultúrne postoje,
- vnímať umelecké dielo,
- rozvíjať čítanie, vnímanie, intuíciu, fantáziu,
- aktívne používať zručnosti,
- formovať celistvú osobnosť.

Hodnotenie

Obsah hodnotenia žiakov by sa malo sústreďovať na pozitívnu motiváciu, učiteľ vyzdvihuje žiaka v tom, v čom sa mu darí. U menej úspešných žiakov je nutný individuálny prístup učiteľa a pomoc asistenta učiteľa.

Obsahový a výkonový štandard

Obsah učiva rozdelíme podľa dominantnej funkcie do **tematických celkov**:

1. Prípravne obdobie - písanie – 32 hodín
2. Rodina a spoločnosť – 6 hodín
3. Uplatňovanie gramatických noriem – 31 hodín
4. Prípravné obdobie – čítanie (veta, otázka, odpoveď) – 21 hodín
5. Šlabikárové obdobie - písanie – 85 hodín
6. Šlabikárové obdobie – čítanie – 56 hodín

Obsahový štandard

- komunikácia,
- kreslenie čiar,
- prípravné dychové, artikulačné a rytmické cvičenia,
- prípravné cviky,
- časti vlastného tela,
- dopravné prostriedky,
- predstavenie sa,
- rozlišovať rod a číslo podstatných mien zo známeho prostredia,
- zásady stolovania,

- hláska, písmeno,
- orientácia v čase,
- čítanie veľkých a malých tlačených písmen (samohlásky),
- písanie veľkých a malých tlačených písmen (samohlásky),
- slabika,
- vyžiadanie informácie,
- rozprávanie o udalosti,
- počúvanie a porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka,
- báseň,
- rozprávka, príbeh,
- odpis písaného textu,
- písanie podľa diktovania,
- základy spoločenského správania,
- počúvanie(porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka).

Výkonový štandard

Žiak konci 0. ročníka základnej školy vie/dokáže :

- rozprávať podľa obrázka,
- sluchovo rozlišovať hlásky v slove,
- zrakovo rozlišovať písmená,
- písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov,
- predstaviť sa rodným menom a priezviskom,
- počúvať a porozumieť informácii od učiteľa, spolužiaka...,
- pracovať podľa inštrukcie učiteľa,
- nakresliť postavu,
- kresliť dopravné prostriedky (grafomotorika),
- čítať písmená,
- určiť správny rod podstatných mien. Upevňovať hygienické a technické návyky pri písaní,
- písať tvary písaných písmen samostatne, v slabikách,
- pri prepise, odpise aj samostatnom písaní,
- písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou, tvary veľkých a malých písaných písmen,
- odpísať písaným písmom písmená, predlohy, odpis písmen,
- prepísať písaným písmom slabiky,
- prepis písmen, slabík, slov, viet a textu,
- na základe počutého písať písmená,
- vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy,
- rozprávať o nejakej udalosti,
- uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka,
- porozumieť, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí,
- reprodukovat' báseň,
- porozprávať dej príbehu(rozprávky),
- poznať základné pravidlá slušného správania a aplikovať ich v reálnom živote,
- pozdraviť, osloviť dospelých aj spolužiakov,
- zvítať, rozlúčiť sa, poprosiť, poďakovať, zaželať niekomu niečo, ospravedlniť, vyjadriť súhlas, nesúhlas, zablahoželať, privítať niekoho, rozlúčiť sa, poprosiť,

- požiadať niekoho o niečo.
- uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, rozumieť tomu, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí.

Rozširujúce učivo

nácvik písania písmen

- spoluhlásky: M, m, L, l,
- slabiky (ma-me-mi-mo-mu),
- rozlišovať rod prídavných mien (teplý čaj, mokrý uterák...).

Medzipredmetové vzťahy sa prelínajú všetkými predmetmi nultého ročníka.

Čitateľská gramotnosť

V predmete rozvíjame komunikačné schopnosti žiakov s dôrazom na porozumenie pri grafomotorických činnostiach.

Prierezové témy : Environmentálna výchova. Osobnostný a sociálny rozvoj. Mediálna výchova. Dopravná výchova. Ochrana života a zdravia. Regionálna výchova a ľudová kultúra. Multikultúrna výchova.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Prípravné obdobie - písanie – 32 hodín	Motivačné, slovné, expozičné, názorné, samostatnej práce.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Rodina a spoločnosť – 6 hodín	Slovné – rozhovor, výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie.	Frontálna, skupinová práca, individuálna, práca vo dvojiciach.
Uplatňovanie gramatických noriem – 31 hodín	Slovné, rozhovor, výklad, demonštrácia, praktické – výtvarná hra.	Skupinová, frontálna, individuálna práca vo dvojiciach.
Prípravné obdobie – čítanie (veta, otázka, odpoveď) – 21 hodín	Slovné – diskusia, opis, demonštrácia, výklad, praktické – kreslenie, lepenie, maľba, obkresľovanie, strihanie, frotáž.	Skupinová, frontálna, individuálna práca vo dvojiciach.

Šlabikárové obdobie - písanie – 85 hodín	Slovné – výklad, riadené pozorovanie, praktické – písanie, otláčanie, kresba, maľba.	Práca vo dvojiciach, skupinová, frontálna, individuálna.
Šlabikárové obdobie – čítanie – 56 hodín	Slovné – výklad, riadené pozorovanie, praktické – písanie, otláčanie, kresba, maľba.	Práca vo dvojiciach, skupinová, frontálna, individuálna.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica..)
Pre všetky tematické celky	Moje prvé čiary, Bodka, čiarka, palička, PL Šlabikár – Virgovičová, Pracovný materiál pre 0.ročník MPC Prešov	CD prehrávač DVD	Ceruzy, farbičky, voskové pastelky, akvarelové farby, temperové farby, plastelína, prírodný materiál, lepidlo, nožnice, šablóny na obkresľovanie, výkresy, štetce.	Internet, knižnica, detské časopisy, brožúrky s nápadmi. Gibson R.: Kreslím si postavičky. Mayesová S.: Začíname maľovať. Harrison P.: Každé dieťa to zvládne.

Matematika a práca s informáciami

Matematika

Ročník	0. ročník
Predmet v iŠkVP	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	5 + 1

Charakteristika predmetu

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomostí (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie

súvislostí a vzťahov). Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva nazačiatku školského roku s propedeutickými postupmi prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života. Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

Hlavný cieľ predmetu

Hlavným cieľom činností v nultom ročníku žiakov zo sociálne a výchovne nedostatočne podnetného prostredia v rámci rozvíjania matematiky ako predpokladu rozvíjania pamäte, pozornosti, myslenia, reči, fantázie, kreativity. Uvedomovať si, rozlišovať a spracovávať sluchové, zrakové, chuťové, čuchové a hmatové pocity. Rozvoj vlastností potrebných v reálnom živote - presnosť, dôslednosť, logické myslenie, úsudok, priestorová a časová predstavivosť a orientácia, schopnosť riešiť problémy, systematickosť. Vytvorenie prvotných predstáv o čísle. Intuitívne zoznámenie s niektorými matematickými pojmami a farbami.

Vo vzdelávacom procese v nultom ročníku je potrebné klásť dôraz najmä na:

- rozvíjanie reči, jazykových a komunikačných schopností,
- rozvíjanie jemnej motoriky a grafomotorických zručností,
- rozvíjanie poznávacích procesov,
- rozvíjanie sociálnej a emocionálnej zrelosti,
- rozvíjanie pracovných a sebaobslužných návykov,
- rozvíjanie matematického myslenia,
- rozvíjanie esteticko-pohybových schopností.

Ciele predmetu

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- identifikovať, pomenovať geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,

- upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

Hodnotenie

Obsah hodnotenia žiakov by sa malo sústreďovať na pozitívnu motiváciu, učiteľ vyzdvihuje žiaka v tom, v čom sa mu darí. U menej úspešných žiakov je nutný individuálny prístup učiteľa a pomoc asistenta učiteľa.

Obsahový a výkonový štandard

Obsah učiva rozdelíme podľa dominantnej funkcie do **tematických celkov**:

1. Predmatematická príprava – 33 hodín
2. Geometria – 43 hodín
3. Riešenie aplikačných úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie – 38 hodín
4. Prirodzené čísla 1-5 – 66 hodín
5. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel – 18 hodín

Obsahový štandard

- skupina, počet predmetov(prvkov) v skupine,
- viac, menej, rovnako,
- prirodzené čísla 1 – 5,
- číselný rad,
- pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, predposledný, posledný, nasledujúci, predchádzajúci vzostupný číselný rad (od najmenšieho čísla po najväčšie číslo) zostupný číselný rad (od najväčšieho čísla po najmenšie číslo) číselná os,
- relačné znaky $>$, $<$, $=$ nerovnice (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako,
- sčítanie, odčítanie, znaky $+$, $-$, $=$,
- sčítanie a odčítanie na modeloch (dynamický model, statický model) sčítanie a odčítanie pomocou znázornenia,
- sčítanie počítaním po jednom,
- rovnice (na propedeutickej úrovni),
- rovinné geometrické útvary: krivá čiara, rovná čiara, otvorená a uzavretá čiara, kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik,
- vpravo, vľavo, hore, dole, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu pojmy pre porovnávanie: dlhší, kratší, vyšší, nižší, širší, užší, najdlhší, najkratší, najnižší,
- triedenie podľa farby, tvaru, veľkosti, materiálu, dichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú dve skupiny) podľa dvoch vlastností, dichotomické triedenie bez určenia vlastnosti,
- pravda, nepravda.

Výkonový štandard

Žiak konci 0. ročníka základnej školy vie/dokáže :

- určiť počet prvkov v skupine,
- vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov,

- napísať a prečítať číslo,
- orientovať sa v číselnom rade,
- vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad,
- zobraziť číslo,
- doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu,
- vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo,
- usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne,
- porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$,
- vyriešiť jednoduché nerovnice,
- vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie,
- použiť znaky $+$, $-$, $=$,
- sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 5,
- vytvoriť príklady na sčítanie a odčítanie k danej situácii,
- vyriešiť jednoduché rovnice,
- rozlíšiť, pomenovať a nakresliť krivú, otvorenú i uzavretú čiaru,
- rozlíšiť, pomenovať, narysovať rovnú čiaru,
- rozlíšiť, pomenovať, nakresliť rovinné geometrické útvary,
- rozlíšiť a pomenovať priestorové geometrické útvary,
- umiestniť (dokresliť) rovinné a priestorové geometrické útvary podľa pokynov,
- určiť polohu geometrických útvarov v priestore,
- porovnať a usporiadať (vzostupne, zostupne) predmety podľa dĺžky (výšky, šírky, ...),
- roztriediť predmety, objekty, čísla podľa toho, či danú vlastnosť majú alebo nemajú,
- roztriediť predmety, objekty a čísla podľa jedného alebo viacerých znakov,
- určiť vlastnosť, podľa ktorej boli predmety, objekty, čísla roztriedené,
- určiť vlastné kritérium triedenia,
- rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia.

Rozširujúce učivo :

- písanie číslíc,
- poznávanie a určovanie farieb,
- prirodzené čísla 0 až 10 -čítanie číslíc,
- číselný rad 0 - 10,
- kreslenie v štvorcovej sieti.

Medzipredmetové vzťahy sa prelínajú všetkými predmetmi nultého ročníka.

Prierezové témy : Environmentálna výchova. Osobnostný a sociálny rozvoj. Mediálna výchova. Dopravná výchova. Ochrana života a zdravia. Regionálna výchova a ľudová kultúra. Multikultúrna výchova.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce

Predmatematická príprava	Motivačný rozhovor, pozorovanie, didaktické hry, expozičné.	Vyučovací hodina, frontálna práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach.
Geometria	Motivačný rozhovor, porovnávanie, samostatná práca, problémové vyučovanie.	Vyučovací hodina, frontálna práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach.
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Didaktické hry, problémové vyučovanie, samostatná práca, expozičné, demonštračné.	Vyučovací hodina, frontálna práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach.
Prirodzené čísla 1 - 5	Didaktické hry, problémové vyučovanie, motivačný rozhovor.	Vyučovací hodina, frontálna práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach.
Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel	Motivačný rozhovor, pozorovanie, didaktické hry, expozičné.	Vyučovací hodina, frontálna práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Predmatematická príprava – 33h	Lehot'anová-Matematika pre 1.roč.,PL, Striežovská	Rádiomagnetofón, DVD,TV,CD, interaktívna tabuľa.	Pracovný zošit, didaktické listy, učebné pomôcky, kocky.	Internet
Geometria – 43h	Lehot'anová-Matematika pre 1.roč.,PL, Striežovská	Rádiomagnetofón, DVD,TV,CD, interaktívna tabuľa.	Pracovný zošit, didaktické listy, učebné pomôcky, stavebnica.	Internet
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie – 38h	Lehot'anová-Matematika pre 1.roč.,PL, Striežovská	Rádiomagnetofón, DVD,TV,CD, interaktívna tabuľa.	Pracovný zošit, didaktické listy, učebné pomôcky, stavebnica, modely, zošit.	Internet

Príroda a spoločnosť

Prvouka

Ročník	0. ročník
Predmet v iŠkVP	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	2 + 0

Charakteristika predmetu

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Človek a príroda je počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti. V primárnom vzdelávaní je viesť deti k vyjadrovaniu aktuálnych predstáv o predmetoch, javoch a situáciách určených vzdelávacími štandardmi tak, aby malo každé dieťa možnosť vyjadriť svoju predstavu a prostredníctvom premyslených podnetov meniť a zdokonaľovať. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

Hlavný cieľ predmetu

Hlavným cieľom činností v nultom ročníku žiakov zo sociálne a výchovne nedostatočne podnetného prostredia v rámci rozvíjania v predmete prvouka je vytvárať vedomostný, spôsobilý a postojoý základ. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

Vo vzdelávacom procese v nultom ročníku je potrebné klásť dôraz najmä na:

- rozvíjanie reči, jazykových a komunikačných schopností,
- rozvíjanie jemnej motoriky a grafomotorických zručností,
- rozvíjanie poznávacích procesov,
- rozvíjanie sociálnej a emocionálnej zrelosti,
- rozvíjanie pracovných a sebaobslužných návykov,
- rozvíjanie matematického myslenia,
- rozvíjanie esteticko-pohybových schopností.

Ciele predmetu

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby zbežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátne z hľadiska veku primeranosti žiakov,

- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

Kognitívne ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali :

- poznávať a rozvíjať oblasti z prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby boli schopní sa samostatne orientovať v informáciách a vedieť ich objektívne spracovávať vzhľadom na svoju kognitívnu úroveň.
- rozvoj kognitívnych schopností žiaka je prvoradým cieľom prvouky v nultom ročníku.

Senzomotorické ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- rozvíjať tvorivosť,
- rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť, fantáziu,
- prejavovať nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu,
- formovať a rozvíjať zručnosti.

Socioafektívne ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- formovať kultúrne postoje,
- rozvíjať čítanie, vnímanie, intuíciu, fantáziu,
- aktívne používať zručnosti,
- formovať celistvú osobnosť.

Hodnotenie

Obsah hodnotenia žiakov by sa malo sústrediť na pozitívnu motiváciu, učiteľ vyzdvihuje žiaka v tom, v čom sa mu darí. U menej úspešných žiakov je nutný individuálny prístup učiteľa a pomoc asistenta učiteľa.

Obsahový a výkonový štandard

Obsah učiva rozdeľujeme podľa dominantnej funkcie do **tematických celkov**:

1. Moje kráľovstvo– 18 hodín
2. Kráľovstvo rastlín – 16 hodín
3. Kráľovstvo života– 16 hodín
4. Kráľovstvo sveta – 10 hodín
5. Kráľovstvo živočíchov – 6 hodín

Obsahový štandard

- základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod,
- životné prejavy živočíchov,
- triedenie húb na jedlé a jedovaté,
- dravec, korisť,

- zmysly: zrak, sluch, hmat, čuch, chuť, poruchy zraku,
- vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život,
- meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo,
- moja trieda, škola, bezpečnosť v škole, v triede, orientácia v priestore,
- kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu,
- škola, školský dvor, objekty v okolí školy, adresa školy, adresa môjho bydliska,
- dni v týždni, začiatok, koniec, predtým, včera, dnes, potom, zajtra,
- umývanie rúk, čistota tela, návšteva a správanie sa u lekára, v lekárni,
- funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny.

Výkonový štandard

Žiak konci 0. ročníka základnej školy vie/dokáže :

- rozpoznať základné časti rastlín,
- na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy,
- deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté,
- identifikovať jedlé huby,
- že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom,
- vysvetliť vzťah dravec a korisť,
- vysvetliť význam maskovania živočíchov v prostredí,
- identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce zmyslové orgány,
- vysvetliť význam zmyslových orgánov pre život človeka,
- vysvetliť zásady starostlivosti o zrak a sluch,
- vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by jej mal nedostatok,
- vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa to týka človeka,
- vymenovať druhy hodín a načo nám slúžia,
- orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a i.),
- definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy,
- pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (budovy a i.),
- povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska,
- rozlíšiť pojmy predtým, včera, dnes, potom a zajtra,
- identifikovať dni v týždni,
- čo škodí zdraviu,
- určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe.

Medzipredmetové vzťahy sa prelínajú všetkými predmetmi nultého ročníka.

Prierezové témy : Environmentálna výchova. Osobnostný a sociálny rozvoj. Mediálna výchova. Dopravná výchova. Ochrana života a zdravia. Regionálna výchova a ľudová kultúra. Multikultúrna výchova.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce

Moje kráľovstvo – 18h	Slovné – rozhovor ,výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie, dopĺňanie do PL.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Kráľovstvo rastlín – 16h	Slovné – rozhovor ,výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie, dopĺňanie do PL.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Kráľovstvo života- 16h	Slovné – rozhovor ,výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie, dopĺňanie do PL.	Skupinová, frontálna, individuálna, práca.
Kráľovstvo sveta – 10h	Slovné – rozhovor ,výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie, dopĺňanie do PL.	Skupinová, frontálna, individuálna práca.
Kráľovstvo živočíchov – 6h	Slovné – rozhovor ,výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie, dopĺňanie do PL.	Skupinová, frontálna, individuálna práca.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Pre všetky tematické celky	Pracovný materiál pre 0.ročník,MPC Prešov ,Prvouka pre 1. ročník R. Dobišová Adame – O. Kovačiková	CD prehrávač, DVD, interaktívna tabuľa.	Ceruzy, farbičky, voskové pastelky, prírodný materiál, lepidlo, nožnice, výkresy, papier, PL.	Internet, knižnica, detské časopisy, brožúrky s nápadmi.

Človek a svet práce

Pracovné vyučovanie

Ročník	0. ročník
Predmet v iŠkVP	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	2 + 0

Charakteristika predmetu

Predmet pracovné vyučovanie zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávania predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Pracovného vyučovania sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založené na tvorivej spolupráci žiakov.

Hlavný cieľ predmetu

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.

Vo vzdelávacom procese v nultom ročníku je potrebné klásť dôraz najmä na:

- rozvíjanie reči, jazykových a komunikačných schopností,
- rozvíjanie jemnej motoriky a grafomotorických zručností,
- rozvíjanie poznávacích procesov,
- rozvíjanie sociálnej a emocionálnej zrelosti,
- rozvíjanie pracovných a sebaobslužných návykov,
- rozvíjanie matematického myslenia,
- rozvíjanie esteticko-pohybových schopností.

Ciele predmetu

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

Hlavným cieľom pracovnej výchovy je rozvíjať samostatnosť dieťaťa zo sociálnej a výchovnej nedostatočne podnetného prostredia, naučiť ho pracovné zručnosti a návyky, ktoré mu umožnia úspešne zvládnuť 1. ročník základnej školy.

Ďalšími cieľmi sú:

- vytváranie a rozvíjanie základných hygienických návykov a sebaobslužných činností,
- vytváranie a nacvičovanie základných pracovných zručností a návykov,

- rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky pri pracovných úkonoch,
- vzbudiť záujem o pracovnú činnosť a pozitívny vzťah k tvorivej činnosti,
- pestovať samostatnosť, trpezlivosť a vytrvalosť pri práci,
- pripraviť dieťa na prácu v skupine,
- naučiť dieťa uplatniť získané zručnosti a návyky v bežnom živote.

Ciele vyučovacieho predmetu

Pri vymedzení cieľov primárneho vzdelávania pre predmet Pracovné vyučovanie vychádzame zo všeobecných požiadaviek vedecko-technickej gramotnosti i zo všeobecných cieľov primárneho vzdelávania. V tejto vzdelávacej oblasti môžeme uvažovať z hľadiska troch navzájom prepojených komponentov:

1. výchova vzťahu k technike (**hodnoty, postoje**),
2. výchova o technike (**vedomosti**),
3. výchova prostredníctvom techniky (**skúsenosti, pracovné činnosti, zručnosti**).

Cieľ je možné bližšie špecifikovať:

V rovine hodnôt a postojov smeruje k:

- poňatiu úlohy techniky v spoločnosti,
- uvedomenia si toho, ako technika ovplyvňuje náš život v rôznych životných situáciách (doma, v škole, pri cestovaní, pri hre, športe atd.),
- bipolárnemu vnímaniu techniky (technika môže pomáhať, ale aj ohrozovať zdravie život),
- rozvíjaniu mravného vedomia a konania v súvislosti s využitím techniky,
- rozvíjaniu osobnostných vlastností,
- uplatňovaní tvorivosti a vlastných nápadov,
- vytváraní postojov k hodnotám vo vzťahu k práci človeka,
- zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (vytrvalosť a sústavnosť pri plnení zadaných úloh),
- vynakladanie úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- rozvoju asertivity pri presadzovaní vlastných názorov, postojov a citov,
- rozvoju autonómnej pozície človeka (sebarealizácie, sebadôvery, seba vzdelávania atd.).

V rovine vedomostí smeruje k:

- porozumeniu základným technickým problémom v kľúčových oblastiach techniky (materiály a technológie, komunikačné systémy, doprava a konštruovanie) na veku primeranej úrovni,
- poznaniu základných životných potrieb rastlín v rámci pestovateľských prác,
- poznaniu základnej techniky v domácnosti a bezpečnej manipulácii s ňou.

V rovine pracovných činností a zručností smeruje k:

- získavaniu pracovných skúseností a zručností v kľúčových oblastiach techniky,
- spôsobilosti kriticky používať informačné a komunikačné technické prostriedky,
- získaniu pracovných zručností pri opracovaní technických materiálov,
- spôsobilosti v oblasti konštruovania počnúc plánovaním až po prezentáciu produktu,
- osvojenia si bezpečného využívania techniky v domácnosti,
- pestovaniu a ošetrovaniu základných druhov rastlín,

- získavaní všeobecne využívaných pracovných skúseností,
- využívaní vhodných pracovných prostriedkov v bežnom živote,
- naučení sa pracovať v tíme,
- poznaniu pravidiel bezpečnosti práce a k schopnosti poskytnúť pomoc pri úraze.

Hodnotenie

Obsah hodnotenia žiakov by sa malo sústrediť na pozitívnu motiváciu, učiteľ vyzdvihuje žiaka v tom, v čom sa mu darí. U menej úspešných žiakov je nutný individuálny prístup učiteľa a pomoc asistenta učiteľa.

Obsahový a výkonový štandard

Obsah učiva rozdeľujeme podľa dominantnej funkcie do **tematických celkov**:

1. Sebaobslužné práce – 10 hodín
2. Pestovateľské práce – 12 hodín
3. Práca s drobným materiálom a papierom – 10 hodín
4. Práca s modelovacím materiálom – 8 hodín
5. Montážne a demontážne práce – 8 hodín
6. Práca s papierom – 12 hodín
7. Hospodárske zvieratá – 2 hodiny
8. Môj domov – 2 hodiny
9. Bezpečnosť cestnej premávky – 2 hodiny

Obsahový štandard

- BOZP, hygiena, pracovný a organizačný poriadok,
- základné pojmy,
- stolovanie,
- šnurovanie topánok,
- plody jesene – listy, stromy, kry,
- oboznámenie sa so zvieratami,
- oboznámenie sa s bezpečnosťou cestnej premávky,
- strihanie, lepenie, obkresľovanie,
- manipulácia s kockami,
- práca s plastelínou,
- odpadový materiál,
- ovocie a zelenina.

Výkonový štandard

Žiak konci 0. ročníka základnej školy vie/dokáže :

- ovládať sebaobslužné práce, základné hygienické návyky,
- udržiavať čistotu a poriadok vo svojom okolí,
- poznať a chrániť prírodu,
- aktívne sa zúčastňovať na ochrane prírody,
- pracovať s drobným materiálom,
- dokázať manipulovať s rôznym materiálom,
- pracovať s papierom: skladanie, trhanie, strihanie, obkresľovanie,
- pracovať s modelovacím materiálom,

- ovládať jednoduché, pracovné úkony, miesenie, modelovanie,
- dokázať montážne a demontážne práce,
- pracovať so stavebnicou,
- vedieť priradiť a pomenovať mláďatá zvierat,
- poznať svetelnú signalizáciu a dopravné značky,
- označiť odpadový materiál,
- vedieť odlišovať ovocie a zeleninu.

Medzipredmetové vzťahy sa prelínajú všetkými predmetmi nultého ročníka.

Prierezové témy : Environmentálna výchova. Osobnostný a sociálny rozvoj. Mediálna výchova. Dopravná výchova. Ochrana života a zdravia. Regionálna výchova a ľudová kultúra. **Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k:**

- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- osvojení základných pracovných zručností a návykov z rôznych pracovných oblastí, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebazvedávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenie, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k schopnosti bezpečne sa správať v doprave a na komunikáciách,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- výučba smeruje k orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenie, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu.

Kompetencia riešiť problémy

- výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení.

Kompetencie sociálne a personálne

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli :

- dokázať na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,

- vedieť si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojiť si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomovať si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokážu tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokázať odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzisobných vzťahoch.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Sebaobslužné práce	• Metóda priameho prenosu poznatkov, opis spojený s pozorovaním, • dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokús, demonštrácia), • praktické činnosti, • pojmová mapa, brainstorming.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.
Pestovateľské práce	• Metóda priameho prenosu poznatkov, opis spojený s pozorovaním, • dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokús, demonštrácia), • praktické činnosti, • pojmová mapa, brainstorming.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.
Práca s drobným materiálom	• Metóda priameho prenosu poznatkov, opis spojený s pozorovaním, • dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokús, demonštrácia), • praktické činnosti, • pojmová mapa, brainstorming.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.

Práca s papierom	• Metóda priameho prenosu poznatkov, opis spojený s pozorovaním, • dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokús, demonštrácia), • praktické činnosti, • pojmová mapa, brainstorming.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.
Práca s modelovacím materiálom	• Metóda priameho prenosu poznatkov, opis spojený s pozorovaním, • dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokús, demonštrácia), • praktické činnosti, • pojmová mapa, brainstorming.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.
Montážne a demontážne práce	• Metóda priameho prenosu poznatkov, opis spojený s pozorovaním, • dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokús, demonštrácia), • praktické činnosti.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.
Hospodárske zvieratá	• Dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokús, demonštrácia), • praktické činnosti.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.
Môj domov	• Metóda priameho prenosu poznatkov, opis spojený s pozorovaním, • dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokús, demonštrácia), praktické činnosti.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.

Bezpečnosť cestnej premávky	• Metóda priameho prenosu poznatkov, opis spojený s pozorovaním, • dialogická metóda, didaktické hry a metóda otázok a odpovedí, • metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov (pokus, demonštrácia), praktické činnosti.	Skupinová práca, samostatná práca, projektové vyučovanie, exkurzia.
------------------------------------	--	---

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Sebaobslužné práce – 10h	Encyklopédie, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD, CD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica
Pestovateľské práce – 12h	Encyklopédie, odborná literatúra, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD, CD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica
Práca s drobným materiálom – 10h	Encyklopédie, odborná literatúra, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD, CD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica
Práca s papierom – 12h	Encyklopédie, odborná literatúra, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica

Práca s modelovacím materiálom – 8h	Encyklopédie, odborná literatúra, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD, CD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica
Montážne a demontážne práce – 8h	Encyklopédie, odborná literatúra, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD, CD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica
Hospodárske zvieratá – 2h	Encyklopédie, odborná literatúra, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD, CD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica
Môj domov – 2h	Encyklopédie, odborná literatúra, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD, CD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica
Bezpečnosť cestnej premávky – 2h	Encyklopédie, odborná literatúra, metodická príručka, informácie z internetu.	Interaktívna tabuľa, dataprojektor, PC, DVD, CD.	Časopisy, motivačný materiál, prezentácie.	Internet Knižnica

Umenie a kultúra

Hudobná výchova

Ročník	0. ročník
Predmet v iŠkVP	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	1 + 0

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom činnostným a zážitkovým, kde na báze hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o elementárne muzikovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie z oblasti hudby a umenia. Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynulo nadväzuje na prirodzené predpoklady

detí a ich sklony k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu, a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobno-výchovného procesu. Sústava hudobných činností je rozšírená o hudobno-dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti ako aj skúsenosti, zručnosti a vedomosti z literárnej, dramatickej, etickej, výtvarnej a telesnej výchovy na báze zážitkového učenia. Hudobné činnosti nemôžu byť izolované, ale sa majú vzájomne dopĺňať a podporovať. V primárnom vzdelávaní majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonáčné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené perцепčnými a hudobno-dramatickými činnosťami. Hudobné činnosti učiteľ usmerňuje tak, aby prinášali radosť, aby sa každý žiak prejavil v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Každá hudobná činnosť musí byť zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných a podporovanie najslabších žiakov. V primárnom vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel.

Hlavný cieľ predmetu

Hlavným cieľom činností v nultom ročníku žiakov zo sociálne a výchovne nedostatočne podnetného prostredia v rámci rozvíjania hudobnej výchovy je nadviazať na hrové činnosti predprimárneho vzdelávania, pokračovať v nich a postupne využívať experimentovanie ako príležitosť na uplatňovanie poznávania zákonitosti hudby. Prostredníctvom poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka, poznania a interpretácie detských riekaniek, ľudových piesní a počúvaním ich úprav pre detský zbor a klavír postupne si osvojiť hudobný materinský jazyk a takto prispieť k formovaniu kultúrnych kompetencií žiakov. Prostredníctvom poznania slovenského zvykoslovía, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva. Prostredníctvom postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Vo vzdelávacom procese v nultom ročníku je potrebné klásť dôraz najmä na:

- rozvíjanie reči, jazykových a komunikačných schopností,
- rozvíjanie jemnej motoriky a grafomotorických zručností,
- rozvíjanie poznávacích procesov,
- rozvíjanie sociálnej a emocionálnej zrelosti,
- rozvíjanie pracovných a sebaobslužných návykov,
- rozvíjanie matematického myslenia,
- rozvíjanie esteticko-pohybových schopností.

Ciele predmetu

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,

- rozvíjať emocionálny sveta hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

Kognitívnymi cieľmi učíme žiakov :

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry,
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom,
- poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel,
- získať základy hudobného myslenia.

Socioafektívnymi cieľmi pestujeme u žiakov :

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť, empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje, bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr, získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty, chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnienia svojho života.

Psychomotorickými cieľmi žiaci :

- na základe získaných zručností dokazujú na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch, dokazujú zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Kompetencie

Sociálne a komunikačné kompetencie

- žiak rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci najjednoduchších hudobných foriem,
- reaguje pohybom na znejúcu hudbu, pohybom vyjadruje metru, tempo, dynamiku a smer melódie,
- učiteľ formuje mravné vzťahy žiakov k prostrediu školy, v rodine, pozitívne vzťahy k prírode,
- vedie žiakov k hrdosti na slovenské kultúrne bohatstvo a históriu.

Kompetencie učiť sa učiť

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto a rytmicky presne v jednohlase,
- učiteľ umožňuje každému žiakovi zažiť úspech.

Kompetencie riešiť problémy

- žiak rozoznáva v prúde znejúcej hudby niektoré hudobné nástroje.

Hodnotenie

Obsah hodnotenia žiakov by sa malo sústreďovať na pozitívnu motiváciu, učiteľ vyzdvihuje žiaka v tom, v čom sa mu darí. U menej úspešných žiakov je nutný individuálny prístup učiteľa a pomoc asistenta učiteľa.

Obsahový a výkonový štandard

Obsah učiva rozdeľujeme podľa dominantnej funkcie do **tematických celkov**:

1. Počúvanie hudby – 8 hodín
2. Rytmické cvičenia – 7 hodín
3. Nácvik piesni – 9 hodín
4. Hudobno – pohybové aktivity – 9 hodín

Obsahový štandard

- rytmizovanie reči: detské ľudové a autorské piesne, popevky, riekanky, rečovanky, dialogické hry, hlasové a dychové cvičenia, hry s dychom a hlasom,
- 2/4 a 3/4takt, osminové a štvrté rytmičné hodnoty, pomocné rytmičné prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti a ich kombinácie, ručné znaky na vyjadrenie rytmu),
- správne použitie Orffových nástrojov,
- zvuky okolia, objektov, vlastného tela,
- zvuk, tón: výška, sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, hry so zvukom,
- spev, sólo, zbor,
- hudobno-pohybové hry so spevom, tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prisunový krok dopredu, dozadu a do strán,
- pohyb, gesto, mimika,
- tlieskanie, plieskanie, dupanie,
- pomocný prostriedok percepčných činností (počúvanie hudby).

Výkonový štandard

Žiak konci 0. ročníka základnej školy vie/dokáže :

- použiť hlas na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa,
- rytmizovať reč,
- hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,
- hrať na tele,
- hrať rytmičné modely,
- hrať melodické modely,
- aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby,
- sluchom rozlíšiť rozličné kvality zvuku a tónu,
- rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme,
- uplatniť vhodný pohyb v hudobno-pohybových hrách so spevom,
- adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo,
- pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky,
- ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách,
- stvárniť riekanku či pieseň hudobno-dramatickými prostriedkami.

Medzipredmetové vzťahy sa prelínajú všetkými predmetmi nultého ročníka.

Prierezové témy : Environmentálna výchova. Osobnostný a sociálny rozvoj. Mediálna výchova. Dopravná výchova. Ochrana života a zdravia. Regionálna výchova a ľudová kultúra.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Počúvanie hudby	Imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové.	Hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.
Rytmické cvičenia	Imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové.	Hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.
Nácvik piesní	Imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové.	Hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.
Hudobno – pohybové aktivity	Imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové.	Hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Počúvanie hudby-8h	Pavelčák, Čanáky, zborníky ľudových piesni a učebnice HUV pre 1.-4. ročník.	PC,DVD prehrávač, CD nosiče, magnetofón.	Inštrukčné média-akustické, textové, optické.	Internet
Rytmické cvičenia – 7h	Pavelčák, Čanáky, zborníky ľudových piesni a učebnice HUV pre 1.-4. ročník.	PC,DVD prehrávač, CD nosiče, magnetofón.	Inštrukčné média-akustické, textové, optické.	Internet
Nácvik piesní – 9h	Pavelčák, Čanáky, zborníky ľudových piesni a učebnice HUV pre 1.-4. ročník.	PC,DVD prehrávač, CD nosiče, magnetofón.	Inštrukčné média-akustické,	Internet

			textové, optické.	
Hudobno- pohybové aktivity – 9 h	Pavelčák, Čanáky, zborníky ľudových piesni a učebnice HUV pre 1.-4. ročník.	PC,DVD prehrávač, CD nosiče, magnetofón.	Inštrukčné médiá- akustické, textové, optické.	Internet

Umenie a kultúra

Výtvarná výchova

Ročník	0. ročník
Predmet v iŠkVP	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	2 + 0

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka –na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti –prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh. Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním, s hudobnou výchovou, s prvoukou a matematikou. Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

Hlavný cieľ predmetu

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

Hlavným cieľom činností v nultom ročníku žiakov zo sociálne a výchovne nedostatočne podnetného prostredia v rámci rozvíjania výtvarnej výchovy je prebúdzanie pozitívneho vzťahu žiakov k životnému prostrediu, rozvíjanie ich elementárnych grafických zručností a rozvoj jemnej motoriky, čo uľahčí začiatky osvojovania písania. Cieľom je tiež rozvoj detskej predstavivosti, tvorivosti, fantázie a úsilie o vyjadrenie detského videnia. Formou hry a experimentu dať žiakom základné poznatky o výtvarných činnostiach.

Vo vzdelávacom procese v nultom ročníku je potrebné klásť dôraz najmä na:

- rozvíjanie reči, jazykových a komunikačných schopností,
- rozvíjanie jemnej motoriky a grafomotorických zručností,
- rozvíjanie poznávacích procesov,
- rozvíjanie sociálnej a emocionálnej zrelosti,
- rozvíjanie pracovných a sebaobslužných návykov,
- rozvíjanie matematického myslenia,
- rozvíjanie esteticko-pohybových schopností.

Ciele predmetu

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- rozvíjať svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjať si pozorovacie schopnosti,
- spoznávať základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjať tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojovať si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávať umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrovať,
- osvojovať si základné kultúrne postoje.

Ciele vyučovacieho predmetu

Kognitívne ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- poznávať a vedieť pomenovať výraz umeleckých diel, svoj zážitok z nich.

Senzomotorické ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- rozvíjať tvorivosť,
- rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť, fantáziu,
- prejavovať nápaditosť a tvorivú seberealizáciu,
- formovať a rozvíjať zručnosti v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- formovať kultúrne postoje,
- vnímať umelecké dielo,
- rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu
- aktívne používať zručnosti,
- formovať celistvú osobnosť.

Hodnotenie

Obsah hodnotenia žiakov by sa malo sústreďovať na pozitívnu motiváciu, učiteľ vyzdvihuje žiaka v tom, v čom sa mu darí. U menej úspešných žiakov je nutný individuálny prístup učiteľa a pomoc asistenta učiteľa.

Obsahový a výkonový štandard

Obsah učiva rozdeľujeme podľa dominantnej funkcie do **tematických celkov**:

1. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – 32 hodín
2. Podnety moderného výtvarného umenia – 4 hodiny
3. Podnety architektúry – 4 hodiny
4. Podnety fotografie – 2 hodiny
5. Podnety dizajnu – 12 hodín
6. Výtvarný jazyk – 10 hodín
7. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – 2 hodiny

Obsahový štandard

- škvrna,
- obrys,
- fantazijné kreslenie, modelovanie a maľovanie,
- tvar a hmat,
- fľkanie, liatie, odtlačanie farebnej hmoty,
- stopa kresliaceho (maliarskeho) nástroja (využitie vlastností rôznych nástrojov),
- stopa gesta (rôzne druhy stôp/čiar/táhov),

- odpadový materiál,
- objekt,
- akčná maľba,
- povrch predmetu,
- praveké jaskynné maľby(motívy),
- výraz portrétu (maľba, socha, fotografia),
- akčné napodobnenie výrazu portrétu (grimasa),
- rozprávková architektúra (maľba, kresba, modelovanie, skladanie, lepenie, strihanie),
- výtvarná interpretácia výrazu (kresba, maľba),
- rozprávková architektúra (maľba, kresba, modelovanie, skladanie, lepenie, strihanie...),
- fantastické motívy v architektúre,
- architektúra v rozprávkach (animácie, ilustrácie, filmy),
- fotografia,
- kolorovanie, dokoňovanie,
- pohyblivý obraz,
- nezvyčajný, fantastický nábytok, alebo nábytok s nezvyčajnými funkciami,
- oživené písmena,
- tvary písmen.

Výkonový štandard

Žiak konci 0. ročníka základnej školy vie/dokáže:

- tvoriť škvvrny,
- rozlíšiť v škvvrne významovo čitateľný tvar,
- vyhľadať v textúre čiar tvary podľa svojich predstáv,
- pomenovať objavené tvary,
- pomenovať tóny základných farieb,
- rozlíšiť svetlé a tmavé farebné tóny,
- rozlíšiť priamku od krivky,
- výtvarne zobraziť svoje predstavy a fantáziu na zadanú tému,
- nakresliť predmety na základe hmatového vnemu,
- pomenovať charakter rôznych povrchov podľa hmatového vnemu,
- použiť rôzne kresliarske (maliarske) nástroje,
- vyjadriť výtvarné stopy (nástroja, materiálu, gesta) prostredníctvom hravej akcie,
- vytvoriť objekt zo zvolených materiálov,
- namaľovať svoju predstavu inšpirovanú pravekým umením,
- výtvarne vyjadriť rôzne výrazy tváre,
- zobraziť architektúru podľa vlastnej fantázie,
- doplniť fotografický podklad podľa vlastnej fantázie,
- porozprávať o akcii v uvedenej ukážke filmu,
- výtvarne interpretovať vybranú akciu z filmovej ukážky,
- nakresliť dizajn podľa svojej fantázie,
- porozprávať o nakreslenom,
- výtvarne reagovať na písmená abecedy.

Medzipredmetové vzťahy sa prelínajú všetkými predmetmi nultého ročníka.

Prierezové témy : Environmentálna výchova. Osobnostný a sociálny rozvoj. Mediálna výchova. Dopravná výchova. Ochrana života a zdravia. Regionálna výchova a ľudová kultúra. Multikultúrna výchova.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – 32h	Slovné – rozhovor ,výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie, kreslenie, maľovanie.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Podnety moderného výtvarného umenia – 4 h	Slovné – rozhovor ,výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie, kreslenie, maľovanie.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Podnety architektúry – 4 h	Slovné – rozhovor ,výklad, demonštrácia, praktické – obkresľovanie, vyfarbovanie, kreslenie, maľovanie.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Podnety fotografie – 2 h	Slovné – diskusia, opis, demonštrácia, výklad, praktické – kreslenie, lepenie ,maľba, obkresľovanie, strihanie, frotáž.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Podnety dizajnu – 12 h	Slovné – diskusia, opis, demonštrácia, výklad, praktické – kreslenie, lepenie ,maľba, obkresľovanie, strihanie.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Výtvarný jazyk – 10 h	Slovné – diskusia, opis, demonštrácia, výklad, praktické – kreslenie, lepenie ,maľba, obkresľovanie, strihanie, frotáž.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – 2 h	Slovné – diskusia, opis, demonštrácia, výklad, praktické – kreslenie, lepenie ,maľba, obkresľovanie, strihanie, frotáž.	Frontálna, skupinová práca, individuálna práca.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Pre všetky tematické celky	Pracovný materiál pre 0.ročník, MPC Prešov.	CD prehrávač, DVD, interaktívna tabuľa.	Ceruzy, farbičky, voskové pastelky, akvarelové farby, temperové farby, plastelína, prírodný materiál, lepidlo, nožnice, šablóny na obkresľovanie, výkresy, štetce, krepový papier, farebný papier.	Internet, knižnica, detské časopisy, brožúrky s nápadmi. Gibson R.: Kreslím si postavičky. Mayesová S.: Začíname maľovať. Harrison P.: Každé dieťa to zvládne.

Zdravie a pohyb

Telesná výchova

Ročník	0. ročník
Predmet v iŠkVP	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	2 + 0

Charakteristika predmetu

Zameranie telesnej výchovy v primárnej edukácii je dominantné na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Hlavný cieľ predmetu

Hlavným cieľom činností v nultom ročníku žiakov zo sociálne a výchovne nedostatočne podnetného prostredia v rámci rozvíjania telesnej výchovy je spájať vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využiteľnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Vo vzdelávacom procese v nultom ročníku je potrebné klásť dôraz najmä na:

- rozvíjanie reči, jazykových a komunikačných schopností,
- rozvíjanie jemnej motoriky a grafomotorických zručností,
- rozvíjanie poznávacích procesov,
- rozvíjanie sociálnej a emocionálnej zrelosti,
- rozvíjanie pracovných a sebaobslužných návykov,
- rozvíjanie matematického myslenia,
- rozvíjanie esteticko-pohybových schopností.

Ciele predmetu

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú :

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hodnotenie

Obsah hodnotenia žiakov by sa malo sústrediť na pozitívnu motiváciu, učiteľ vyzdvihuje žiaka v tom, v čom sa mu darí. U menej úspešných žiakov je nutný individuálny prístup učiteľa a pomoc asistenta učiteľa.

Obsahový a výkonový štandard

Obsah učiva rozdeľujeme podľa dominantnej funkcie do **tematických celkov**:

1. Základné lokomócie a elementárne zručnosti z akrobacie – 26 hodín
2. Kreatívne a estetické pohybové činnosti – 12 hodín
3. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – 20 hodín
4. Pohybové a prípravné športové hry – 8 hodín

Obsahový štandard

- zásady zdravého životného štýlu,
- význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia,
- zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela,
- pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností,
- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť,
- základné povel, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad rad (dvojrad, 3–rad ap.), zástup (dvojstup, 3–stup ap.) kruh, polkruh jednotliviec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektívna značky, čiara, priestor, ihrisko,
- cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore,
- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod.,
- bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha,
- cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami,
- cvičenie na náradí,
- základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč,
- ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara,
- pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie,
- pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných),
- prípravné športové hry zamerané na futbal, vybíjaná,
- základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč),
- tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísuný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba,
- rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo,
- cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti,
- tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách,
- tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov,
- tanečné formy cvičení s hudobným sprievodom rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov,
- imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka)
- tanečná improvizácia, pohybová improvizácia na hudobné motívy,
- relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž apod.),
- cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie),
- aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách, natáhovacie (strečingové) cvičenia, kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia,
- cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety),
- základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe,
- chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí.

Výkonový štandard

Žiak konci 0. ročníka základnej školy vie/dokáže :

- identifikovať znaky zdravého životného štýlu,

- vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka,
- dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení,
- popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách,
- vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin,
- pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe,
- používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom,
- vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- pomenovať základné pohybové zručnosti,
- zvládnuť techniku behu,
- zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov,
- charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,
- pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,
- vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,
- aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,
- zvládnuť techniku manipulácie s náčiním,
- uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre,
- zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe,
- využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda),
- vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky,
- pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe,
- zladíť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou,
- zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe,
- vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov,
- uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách,
- improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,
- postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela,
- opísať základné spôsoby dýchania,
- vykonať charakterizovať cvičenia z psychomotoriky,
- vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam, jednoduché strečingové cvičenia,
- aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,
- vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít,
- bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach,
- prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti,
- vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.

Medzipredmetové vzťahy sa prelínajú všetkými predmetmi nultého ročníka.

Prierezové témy: Environmentálna výchova. Osobnostný a sociálny rozvoj. Multikultúrna výchova. Mediálna výchova. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra. Ochrana života a zdravia. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti. Dopravná výchova.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií :

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri výučbe v nultom ročníku využívame najmä:

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach),
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov),
- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Základné lokomócie a elementárne zručnosti z akrobácie	Cvičenia na stanovištiach, opakovaného úsilia, neprerušovaného výkonu, stredného zaťaženia, ukážky, opisu, precvičovania.	Vyučovacia hodina ranné cvičenia, telovýchovné chvíľky, cvičenie v prírode.
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	Orientácie usmerneného precvičenia pohybu, ukážky, pozorovania, hry.	Vyučovacia hodina ranné cvičenia, telovýchovné chvíľky, cvičenie v prírode.
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Motivačné, názorné, fixačné, hry.	Vyučovacia hodina ranné cvičenia, telovýchovné chvíľky, cvičenie v prírode.
Pohybové a prípravné športové hry	Vysvetlenie, popis, pokus a omyl, opravovanie chýb, predcvičovania, inštruktívnej ukážky, pohybového záznamu, imitácie, pohybového kontrastu, transferu, komplexného nácviku, vysvetlenie, popis situácie na ceste, praktické činnosti.	Vyučovacia hodina ranné cvičenia, telovýchovné chvíľky, cvičenie v prírode, skupinová práca, praktické aktivity.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Základné lokomócie a elementárne zručnosti z akrobácie – 26h	Metodická príručka. Didaktické a pohybové hry na prvom stupni základnej školy.	Audiovizuálna technika	Cvičebné náradie	Internet

Kreatívne a estetické pohybové činnosti – 12h	Metodická príručka. Didaktické a pohybové hry na prvom stupni základnej školy.	Audiovizuálna technika	Cvičebné nástroje	Internet
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – 20h	Metodická príručka. Didaktické a pohybové hry na prvom stupni základnej školy.	Audiovizuálna technika	Cvičebné nástroje	Internet, odborné časopisy.
Pohybové a prípravné športové hry – 8h	Metodická príručka. Didaktické a pohybové hry na prvom stupni základnej školy.	Audiovizuálna technika	Cvičebné nástroje	Internet